

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

NAMAZLA MİRACA ERELİM

Müminin miracı namazdır

9 Ocak 2026 — Receb 1447

GİRİŞ

Gönüllerimizi iman nuruyla tenvir eden, bizleri rükû ve secde ile huzuruna kabul buyuran Yüce Rabbimize sonsuz hamd-ü senalar olsun. Namazı bizlere sevdiren, Miracıyla bizlere vuslat kapılarını aralayan Peygamber Efendimiz Muhammed Mustafa'ya (s.a.s.) salât ve selam olsun.

Farsça'da "tâzim için eğilmek, kulluk, ibadet" anlamına gelen namaz; sözlükte "dua etmek, ibadet etmek, bağışlanma dilemek, yalvarmak" mânâlarındaki Arapça salât kelimesinin (çoğulu salavât) karşılığı olarak Türkçe'ye geçmiştir. Terim olarak salât; tekbirle başlayıp selâmla son bulan, belirli hareket ve sözlerden oluşan bedenî ibadeti ifade eder. Namaz ibadetindeki rükünlerin aynı zamanda fiilî ve sözlü bir dua niteliğinde olması salât kelimesinin terim ve sözlük anlamları arasındaki ilişkiyi teyit etmektedir. Salât kelimesiyle aynı kökten türeyen musallî "namaz kılan kişi" ve musallâ "namaz kılınan yer" anlamına gelir. (M. Kamil Yaşaroğlu, Namaz, DİA, 32/350)

Namaz kelime manası itibarıyla bir yakarış, bir dua ve en önemlisi bir bağ kurmaktır. Kopan bağların onarılması, uzaklaşan kulun evine, yani Rabbinin huzuruna dönmesidir. Namaz, insanın bu dünyadaki gurbetini bitiren, onu asıl vatanına, yaratıcısının manevi iklimine taşıyan bir binek gibidir. Bizler de bir müslüman olarak Allah'a karşı sorumluluklarımızı asla unutmayacağız ve en önemli ibadetlerimizden olan namazımıza elimizden geldiğinin fazlasıyla özen göstereceğiz ki Allah'ın sızasına erişebilelim.

A. İSRA VE MİRACIN HAKİKATİ

Sözlükte "yukarı çıkmak, yükselmek" anlamındaki **urûc** kökünden türemiş bir ism-i âlet olan **mirac** kelimesi "yukarı çıkma vasıtası, merdiven" demektir. Terim olarak Hz. Peygamber'in göğe yükselişini ve Allah katına çıkışını ifade eder.

İslâmî kaynaklarda genellikle ele alındığı şekliyle mirac hadisesi iki safhada meydana gelmiştir. Resûl-i Ekrem'in (s.a.s.) bir gece Mescid-i Harâm'dan Mescid-i Aksâ'ya yaptığı yolculuğa isrâ, oradan göklere yükselmesine mirac denilmiştir.

Literatürdeki bu ayırım her iki terimin naslarda zikredilmesinden ileri gelmektedir. **Seyr** (geceleyin yürüme, gece yolculuğu yapma) kökünden türeyen **isra** Kur'an'da mâzi sîgasıyla yer almış ve sûreye ad olmuştur.

ÂYET-İ KERİME

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ
الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

“Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Harâm’dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ’ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir.” (İsrâ, 17/1)

Mirac kelimesi Kur'an'da geçmemekle birlikte çoğul şekli olan meâric “yükselme dereceleri” mânasında Allah’a nisbet edilmiştir. (Meâric, 70/3) Ayrıca “merdiven” anlamında meâric bir âyette ve urûc kökünden türemiş fiiller çeşitli ayetlerde yer almaktadır. (Salih Sabri Yavuz, Mirac, DİA, 30/132)

Mirac, Rahmet Peygamberinin (s.a.s.) Allah’ın sonsuzluğu, yüceliği ve O’nun nihayetsiz kudretine yaptığı en görkemli şahitliktir.

Âlemlerin Rabbi, teslimiyet, sadakat, ahlak, doğruluk, dürüstlük timsali olan Resûlullah’ı (s.a.s.) mirac ile taltif buyururken biz kullarına da mesajlar vermiştir. Buna göre, ömrünü bu yüce değerlerle tezyin edenler, kulluk basamaklarında her daim yükseleceklerdir. Onlar, cennetin ebedi nimetlerine mazhar olarak bâki makamlarda yüceleceklerdir.

Mirac, bir yönüyle Rabbe vuslat, bir yönüyle de Rabbin nehyettiklerini terk ediştir. Biz müminler için müjdedir Mirac.

B. MİRAC'TAN ÜMMETE GELEN HEDİYELER

Abdullah b. Mesud'dan rivayet edildiğine göre Mirac'da Peygamberimize (s.a.s.) üç ilâhî ihsanda bulunulmuştur:

HADÎS - İ ŞERÎF

...فَأُعْطِيَ رَسُولُ اللَّهِ ثَلَاثًا: أُعْطِيَ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسَ، وَأُعْطِيَ خَوَاتِيمَ سُورَةِ الْبَقَرَةِ، وَغُفِرَ -لِمَنْ لَمْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ مِنْ أُمَّتِهِ شَيْئًا- الْمُقْحَمَاتُ.

“İsrâ olayı gerçekleştiğinde Resûlullah’a (s.a.s.) üç şey verilmiştir: Beş vakit namaz ve Bakara sûresinin son âyetleri verilmiş, ümmetinden Allah’a şirk koştırmayanların büyük günahları mağfiret olunmuştur.” (Müslim, İmân, 279)

C. İSRA VE MİRAC'TAN MÜMİNLERE DERSLER

•) Müminin Miracı Namazdır

Namaz günde beş vakit Yüce Rabbimizle buluşma randevumuzdur. Dertlerimizden ve günahlarımızdan arınma ve teselli vesilemizdir. Namazla mümin Rabbinin huzuruna manevi olarak yükselir. Namazlarımızda okuduğumuz Tahiyat duası Peygamber Efendimiz’in (s.a.s.) Mirac anını hatırlama zamanımızdır.

TAHİYYÂT DUASI

التحيات لله، والصلوات والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته،
السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً
عبده ورسوله

“Bütün duâlar, senâlar, bedenî ve mâlî ibadetler Allah Teâlâ’ya mahsustur. Ey Peygamber! Sana selâm olsun, Allah’ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun. (Ey Rabbimiz!) Selâm bize ve Allah’ın sâlih kullarının üzerine olsun. Şahitlik ederim ki, Allah’tan başka ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki, Muhammed, O’nun kulu ve Peygamberidir.” (Buhârî, Ezân, 148, 150; Müslim, Salât, 55)

•) Hz. Ebu Bekir’in (r.a.) Tasdiki

Mirac hadisesi gerçekleştiği zaman müşrikler bu hadise sebebiyle Peygamber Efendimiz (s.a.s.) için iftira kampanyası başlatmışlar ve böyle bir hadisenin gerçekleşmesinin mümkün olmadığı hususunda akıl yürütmüşler, Peygamber Efendimizi (s.a.s.) yalancılıkla ve sihirbazlıkla suçlamışlardır. Oysaki Hz. Ebubekir (r.a.) bu hadise kendisine aktarıldığı zaman;

HADÎS-İ ŞERÎF

إِنْ كَانَ قَالَهُ فَقَدْ صَدَقَ، وَإِنَّا لَنُصَدِّقُهُ فِيمَا هُوَ أَبْعَدُ مِنْ هَذَا، نَصَدِّقُهُ عَلَى خَيْرِ
السَّمَاءِ.

“Eğer bunu O söylediyse şüphesiz doğrudur. Ben O’nu bundan daha uzağında da tasdik ediyorum. Semadan haber getirdiğini, tasdik ediyorum” (Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 422; Müslim, Îmân, 279) diyerek “Sıddık” unvanını almıştır.

•) **Kudüs ve Mescid-i Aksa’nın Önemi**

ÂYET-İ KERÎME

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ
الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

“Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Harâm’dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ’ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir.” (İsrâ, 17/1)

İsra ve Mirac mucizesinde bir durağın Mescid-i Aksa olması ve oranın Kur’an-ı Kerim’de “çevresini mübarek kıldığımız yer” olarak tanımlanması biz İslam ümmetine bir uyarıdır. Cenab-ı Allah bu kutsal toprakların daima salih kimselerin yönetiminde kalmasını irade buyurmuş, fasık ve zorbaların hâkimiyetine geçen bu toprakların tekrar peygamberlerin veya peygamber mirasçılarının eline geçmesini istemiştir. Bunun için de sık sık bu bölgeye peygamberler gönderip onları uyarmıştır.

Hız. Peygamber (s.a.s.) buyurdular ki:

HADÎS-İ ŞERÎF

لَا تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى
وَمَسْجِدِي

“(İbâdet için) şu üç mescidden başkasına yolculuk edilmez: Mescidi Haram, Mescidi Aksa ve benim mescidim.” (Buhârî, Enbiyâ, 8; Müslim, Mesâcid, 2)

Müminlerin ilk kıblesi, isra ve miracın hatırası Mescidi Aksa tevhid dinine mensup müminler tarafından muhafaza edilmelidir. Dolayısıyla bugün o mübarek yerin müslümanlar tarafından muhafaza edilip korunması gerekir. Mescidi Aksa'nın müslümanlara Peygamberlerin emaneti olduğu unutulmamalıdır.

•) Allah Müminlerle Beraberdir!

İsra ve mirac olayı bize Allah'ın desteğinin her zaman inananların üzerinde olduğunun en önemli ispatıdır. İsra ve mirac hadisesiyle Allah Teâlâ kulunun destekçisi olduğunu ve kendisinin desteğinin en büyük destek olduğunu vurgulamıştır. İşte nasıl ki, Allah, kulu Muhammed'i (s.a.s.) yalnız ve desteksiz bırakmadıysa bizleri de öylece yalnız bırakmamıştır ve bırakmayacaktır. Müminler kendilerine düşeni yaptıkları sürece Allah'ın yardımı ve desteği inananlarla olacaktır. Nitekim Allah Teâlâ birçok ayette bu hususu vurgulamıştır:

ÂYET - İ KERÎME

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ۚ

“Artık siz beni anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin, bana nankörlük etmeyin!”

(Bakara, 2/152)

ÂYET - İ KERÎME

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ط

“Ey iman edenler! Sabır ve namazla yardım dileyin. Şüphesiz Allah sabredenlerin yanındadır.” (Bakara, 2/153) Sabır, insanın bir amaç için ortaya koyduğu özverinin, kararlılığın, güçlü azim ve iradenin ürünüdür; dolayısıyla sabır, insanın kendi benliğiyle ilgili tavrıdır. Namaz ise onun bedeni, dili ve kalbiyle kısaca bütün varlığıyla Allah'a yönelmesi halidir; şu halde namaz da müminin Allah ile ilgili tutumudur. Böylece sabırla benliğini güçlendiren, namazla da Allah ile birliktelik kuran insan, başarısının psikolojik şartlarını tamamlamış olur. (Kur'an Yolu Tefsiri, 1/239-240)

D. NAMAZ İBADETİNİN ÖNEMİ

Namaz, bütün peygamberlerin Allah’a yönelişinin en somut göstergesidir. Tıpkı Peygamber Efendimiz’e (s.a.s.),

ÂYET-İ KERÎME

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

“De ki: “Benim namazım, (her türlü) ibadetim, hayatım ve ölümüm, hepsi âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.” (En’âm, 6/162) demesinin emredildiği gibi...

Hiz. İbrahim (a.s.),

ÂYET-İ KERÎME

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

“Rabbim! Beni ve soyumdan gelecek olanları namazı devamlı kılanlardan eyle; Rabbimiz, duamı kabul et.” (İbrahim, 14/40) diye dua etmişti.

Hiz. İsmail (a.s.),

ÂYET-İ KERÎME

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ

“Halkına namazı ve zekâtı emretmişti.” (Meryem, 19/55)

Hiz. Lokman (a.s.),

ÂYET-İ KERÎME

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ

“Yavrucuğum! Namazı dosdoğru kıl.” (Lokmân, 31/17) diye tavsiyede bulunmuştu.

Allah, **Hz. Musa'ya** (a.s.),

ÂYET - İ KERÎME

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾

“Bana kulluk et; beni anmak için namaz kıl.” diye emretmiş. (Tâhâ, 20/14) Ayrıca Allah, İsrailoğulları’ndan da namazı kılmaları hususunda söz almıştı. (Bakara, 2/83)

Hz. Zekeriya (a.s.) mabette **namaz** kılmış, (Â-i İmrân, 3/39) **Hz. Meryem Rabbine ibadet etmek, secdeye kapanmak** ve O’nun huzurunda eğilenlerle beraber eğilmek ile emrolunmuş, (Â-i İmrân, 3/43)

Hz. İsa (a.s.) da,

ÂYET - İ KERÎME

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ

حَيًّا ﴿٣١﴾

“Nerede olursam olayım, o beni kutlu ve bereketli kıldı; yaşadığım sürece bana namazı ve zekâtı emretti” (Meryem, 19/31) demişti.

Ancak zamanla Allah’ın emri ve peygamberlerin tavsiyesine rağmen insanı ruhen yücelterek Rabbi ile iletişimini sağlayan namaz ibadeti yerine getirilmemiş, terk edilmiştir. Nitekim Rabbimiz,

ÂYET - İ KERÎME

نَخْلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ

يَلْقَوْنَ غِيًّا ﴿٥٩﴾

“Nihayet onların (Nuh, İbrahim, Yakub) peşinden öyle bir nesil geldi ki, bunlar namazı bıraktılar, nefislerinin arzularına uydular. Bu yüzden ileride sapıklıklarının cezasını çekecekler.” (Meryem, 19/59) buyurarak kişiyi hayâsızlık ve fenalıklardan koruma fonksiyonu olan (Ankebût, 29/45) namazı terk eden toplumların hem dünyada nefsanî

arzuların esiri olup ahlâkî değerleri yitireceklerini, hem de âhirette şiddetli bir azaba uğratılacaklarını bildirmiş, bizleri bu konuda uyarmıştı.

Kur'an-ı Kerim, namazın belirlenen âdâb içerisinde, **huşû ve sorumluluk** bilinciyle ve sürekli eda edilmesi gereken bir ibadet olduğunu birçok yerde vurgulamaktadır. Âyetlerde namaz anlamındaki “*salât*” ile eksiksiz ve devamlı olarak yerine getirme manasındaki “*ikâme*” kelimeleri yan yana kullanılarak namazın vaktinde, eksiksiz bir biçimde, şartlarına riayet edilerek, **dosdoğru ve özenle** kılınması gerektiğine dikkat çekilmektedir;

ÂYET - İ KERÎME

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

“Sizin velîniz ancak Allah’tır, peygamberidir, bir de Allah’ın emrine boyun eğerek namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren müminlerdir.” (Mâide, 5/55)

Kur'an-ı Kerim’de kendilerinden övgüyle bahsedilen **müminlerin özellikleri** sıralanırken, onların şu özellikleri ısrarla vurgulanır;

ÂYET - İ KERÎME

﴿الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾

“Namazlarında huşû içindedirler” (Müminûn, 23/2)

ÂYET - İ KERÎME

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ﴾

“Namazlarını muhafaza ederler” (Müminûn, 23/9) ve

ÂYET - İ KERÎME

﴿الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ﴾

“Namazlarına devam ederler” (Meâric, 70/23) buyrularak altı ısrarla çizilir.

Diğer taraftan namazı ciddiye almayıp özünden uzaklaşan, onu gösteriş için kılan kişiler eleştirilmiştir;

ÂYET-İ KERÎME

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾

“Vay haline o namaz kılanların ki, Onlar namazlarının özünden uzaktırlar.”

(Mâûn, 107/4-5)

Namaz; dua, yalvarma, sadece Rabbe yönelme, O’ndan yardım ve bağışlanma dileme, O’na iltica ve münâcât etmedir.

ÂYET-İ KERÎME

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ

“Sabır ve namazla Allah’tan yardım isteyin. Şüphesiz bunlar, Allah’a huşû ile boyun eğenlerden başkasına ağır gelir.” (Bakara, 2/45)

Namaz, aynı zamanda müslümanların dünyevî meşguliyetlerine kısa bir mola vererek Allah’a yönelmelerini ve **psikolojik olarak rahatlamalarını sağlar**. Sahâbeden Ebû Huzeyfe’nin (r.a.) naklettiğine göre;

HADÎS-İ ŞERÎF

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا حَزَبَهُ أَمْرٌ صَلَّى

“Peygamberimiz (s.a.s.) sıkıntılı bir işle karşılaştığında namaz kılardı.”

(Ebû Dâvûd, Tatavvü’, 22)

Nitekim bir defasında Bilâl’e (r.a.),

HADÎS-İ ŞERÎF

أَقِمِ الصَّلَاةَ أَرْحَنَّا بِهَا

“Kalk namaza (çağır da) bizi namazla rahatlat!” (Ebû Dâvûd, Edeb, 78) diye seslenmişti. Gerçekten Peygamber Efendimizin (s.a.s.) kıldığı namaza bakıldığında, onun Rabbine olan şükrünü eda ederken ne denli içten davrandığı, kendisini Rabbine nasıl verdiği açıkça görülür. Buna tanıklık eden sahâbenin, namaz kılarken ağlamasından dolayı onun göğsünden gelen, değirmen sesine benzer hırıltıyı duyabildiklerini söylemeleri (Ebû

Dâvûd, Salât, 156, 157) Resûl-i Ekrem'in (s.a.s.), Allah'ın huzurunda taşıdığı heyecanı ve ruh hâlini yeterince anlatmaktadır.

Rükünlerinin hakkıyla yerine getirilmesi kadar, namazın belirlenen beş vakitte kılınması da çok önemlidir. Nitekim Abdullah b. Mesûd (r.a.), bir gün Peygamber Efendimize (s.a.s.),

HADÎS-İ ŞERÎF

أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ

“Amellerin hangisi Allah’a daha sevimlidir?” diye sorunca, Allah Resûlü (s.a.s.),

HADÎS-İ ŞERÎF

الصَّلَاةُ عَلَى وَقْتِهَا

“Vaktinde kılınan namazdır.” cevabını vermiştir. (Buhârî, Edeb, 1; Müslim, Îmân, 139) Buna mukabil Peygamber Efendimiz (s.a.s.),

HADÎS-İ ŞERÎF

مَنْ فَاتَهُ الصَّلَاةُ فَكَأَنَّمَا وَتَرَ أَهْلَهُ وَمَالَهُ

“(Farz) namazını (bilerek) geçiren kimse, ailesini ve malını kaybetmiş gibidir.” (İbn Hanbel, V, 429) hadisiyle, namaz kılmamanın kaybettirdiklerine dikkat çekmektedir.

Hiz. Peygamber’in (s.a.s.), namazı, kul ile küfür ve şirk arasında bir engel/koruyucu olarak görmesi, bu önemli ibadetin **müslümanı, Allah’ı inkâr etmekten** koruduğuna işaret etmektedir:

HADÎS-İ ŞERÎF

بَيْنَ الْعَبْدِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ

”İnsan ile şirk ve küfür arasında namazı terk etmek vardır.”

(Müslim, Îmân, 134; Ebû Dâvûd, Sünnet, 15)

İslâm âlimleri bu hadisleri, “**Namazın farzietini inkâr eden kâfir olur. Umursamayarak, yani tembelliğinden dolayı kasten terk eden kimse ise günahkâr olur.**” şeklinde izah etmişlerdir.

Hız. Ömer'in (r.a.) valilerine yazdığı tavsiyesinde,

HADİS-İ ŞERİF

إِنَّ أَهَمَّ أَمْرِكُمْ عِنْدِي الصَّلَاةُ فَمَنْ حَفِظَهَا وَحَافِظَ عَلَيْهَا حَفِظَ دِينَهُ وَمَنْ ضَيَّعَهَا
فَهُوَ لِمَا سِوَاهَا أَضْيَعُ

“Bana göre en önemli vazifeniz namazdır. Onu vaktinde kılan, dinini korumuş olur. Namazlarını ihmal eden, diğer vazifelerini de ihmal eder.” (Muvatta', Vukûtü's-salât, 1) demesi, namazın hem koruyucu, hem de disipline edici özelliğini ifade eder.

Namaz sadece insanın dünyasını değil aynı zamanda âhiretini de kurtarmasının en önemli vesilelerindendir. Bu durum Hız. Peygamber'in (s.a.s.) hadislerinde farklı lâfızlarla ifade edilmiştir:

HADİS-İ ŞERİF

مَنْ حَافِظَ عَلَيْهَا كَانَتْ لَهُ نُورًا وَبُرْهَانًا وَنَجَاةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَيْهَا لَمْ
يَكُنْ لَهُ نُورٌ وَلَا بُرْهَانٌ وَلَا نَجَاةٌ

“(Namaz) devam eden kimse için kıyamet gününde nur, delil ve kurtuluş sebebi olur. Namaza devam etmeyen ise kıyamet günü nuru, delili ve kurtuluşu olmayacaktır.” (İbn Hanbel, II, 169)

HADİS-İ ŞERİF

أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلَاةُ

“(Kıyamet gününde) kulun ilk önce hesaba çekileceği şey, namazdır.” (Nesâî, Muhârebe, 2; İbn Mâce, İkâmetü's-Salât, 202)

HADİS-İ ŞERİF

مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ الصَّلَاةُ

“Cennetin anahtarı namazdır.” (Tirmizî, Tahâret, 1)

HADİS-İ ŞERİF

مَنْ حَافَظَ عَلَى الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ رُكُوعِهِنَّ وَسُجُودِهِنَّ وَوُضُوئِهِنَّ وَمَوَاقِيَتِهِنَّ وَعَلِمَ
أَنَّهُنَّ حَقٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ

“Allah’ın bir emri olduğunu kabul ederek beş vakit namazı rükûları, secdeleri, abdestleri ile vakitlerinde kılmaya devam eden kimse cennete girer.” (İbn Hanbel, IV, 266)

Rabbimiz, Kur’an-ı Kerim’de namazın insan ahlakı üzerindeki etkisini ayet-i kerimede şöyle beyan eder:

ÂYET-İ KERÎME

اتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

“(Ey Muhammed!) Kitaptan sana vahyolunanı oku, namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah’ı anmak (olan namaz) elbette en büyük ibadettir. Allah, yaptıklarınızı biliyor.” (Ankebût, 29/45)

Bu ayet bizlere bir ölçü veriyor. Eğer namazımız bizi yalandan, gıybetten, kul hakkından ve her türlü çirkin işten uzaklaştırmıyorsa, namazla olan bağımızı gözden geçirmeliyiz. Gerçek bir namaz, kılanı “mirac” gibi yükseltir ve meleklerin gıpta edeceği bir ahlak seviyesine taşır.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.), namazın müminin ruhundaki temizleyici etkisini harika bir misalle şu hadis-i şerif’te ifade etmektedir:

HADİS-İ ŞERİF

أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهْرًا بِيَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسًا، مَا تَقُولُ ذَلِكَ يُبْقِي
مِنْ دَرَنِهِ؟ قَالُوا: لَا يُبْقِي مِنْ دَرَنِهِ شَيْئًا، قَالَ: «فَذَلِكَ مِثْلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ،
يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا

“Birinizin kapısının önünde bir nehir olsa, o kimse her gün bu nehirde beş defa yıkansa, kirinden bir şey kalır mı? Sahabeler: “O kimsenin kirinden hiçbir şey kalmaz” dediler. Bunun üzerine Resûlullah şöyle buyurdu: Beş vakit namaz işte bunun gibidir. Allah beş vakit namazla günahları silip yok eder.” (Buhârî, Mevâkîtü’s-Salât, 6)

SONUÇ

Namazla olan bağımız, aslında kendimizle olan bağımızdır. Biz namaza ne kadar değer verirse, namaz da hayatımıza o kadar değer katar. Onu hayatımızın merkezine koyup koruduğumuzda, namaz da bizi dünyanın karmaşasından ve ruhumuzu daraltan fırtınalardan koruyan bir liman haline gelir.

Maalesef bugün hayatın baş döndüren hızı bizi namazdan uzaklaştırabiliyor: Ya erteliyoruz ya da tamamen ihmal ediyoruz. Oysa Allah Resûlü (s.a.s.) **“En hayırlı amelin vaktinde kılınan namaz”** olduğunu hatırlatırken, yorulduğunda **“Kalk ey Bilal, bizi namazla ferahlat!”** diyerek huzuru secdeye arıyordu.

Namaz, sadece belli vakitlerde eda edilen bir ibadet değil, müminin hayatını baştan sona kuşatan ilahî bir diriliş çağrısıdır. Mirac nasıl ki Allah Resûlü’nün (s.a.s.) Rabbine yükselişinin en yüce tecellisi ise, namaz da her mümin için o yüce yolculuktan bir pay, bir nasip, bir davettir. Namazla kul, günde beş vakit Rabbine yönelir; dünyanın ağırlığını, nefsin yükünü, günahın pasını secdeye bırakır. Böylece kalbi arınır, ruhu hafifler, ahlakı güzelleşir. Namaz, insanı yalnızca Rabbine yaklaştırmakla kalmaz; aynı zamanda insana insanlığını hatırlatır, sorumluluk bilinci kazandırır, kötülükten alıkoyar ve iyiliğe sevk eder.

Şimdi kendimize sorma vaktidir: Namazlarımız bizi Rabbimize bağlayan bir köprü mü, yoksa sadece aradan çıkardığımız bir borç mu? Kıldığımız bu namazlarımıza sahip çıkabiliyor muyuz? Aynı şekilde namazlarımız bizleri kötülüklerden alıkoyabiliyor mu? Bizim için bir kalkan görevi görüyor mu? Vaktinde eda edemediğimiz namazımız bizler için yüreğimizde bir sızı, yara bırakıyor mu?

Bugün bizlere düşen görev; namazı hayatımızın merkezine almak, onu bir yük değil, ruhumuzu diri tutan bir nimet olarak görmektir. Çocuklarımıza namazı sadece sözle değil, hâl ve davranışlarımızla öğretmek; gençlerimize namazın yasaklayıcı değil, özgürleştirici yönünü göstermek; ailelerimizde namazı birlik ve bereket vesilesi kılmaktır. Zira namaz, fertte huzur, ailede sükûnet, toplumda ahlak ve adalet doğurur. Namazın ihmal edildiği bir hayatta kalpler katılaşır, vicdanlar zayıflar; namazın ihya edildiği bir hayatta ise umut yeşerir, merhamet güçlenir, kulluk şuuru derinleşir.

Öyleyse geliniz, namazımızı miraca dönüştürelim. Onu vaktinde, bilinçle ve huşû ile eda etmeye gayret edelim. Her tekbirde dünyayı arkamızda bırakmayı, her secdeye Rabbimize biraz daha yaklaşmayı hedefleyelim. Bilerek ve isteyerek kılınan bir namazın, bizi hem bu dünyada hem de ahirette yücelteceğini asla unutmayalım. Rabbimizden niyazımız odur ki; bizleri namazını dosdoğru kılan, namazla arınan ve namazla yükselen kullarından eylesin. Namazımızı miraca, miracımızı da ebedî kurtuluşa vesile kılsın. Âmin.